

Sygn. akt **V Ca 1573/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Oskar Rudziński
Sędziowie:	SSO Zbigniew Podedworny (spr.) SSR del. Iwona Lizakowska - Bytof
Protokolant:	sekr. sądowy Przemysław Sulich

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie

z dnia 5 lutego 2015 r., sygn. akt I C 2355/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo i zasądza od A. B. na rzecz (...) Bank S.A. w W. kwotę 2.417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;

2. zasądza od A. B. na rzecz (...) Bank S.A. w W. kwotę 2.324 (dwa tysiące trzysta dwadzieścia cztery) zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 1573/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie z powództwa A. B. przeciwko (...) Banku S.A. w W. o zapłatę kwoty 22.466,29 zł w ustawowych odsetkami od dnia 19 grudnia 2012r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania, w punkcie:

1. zasądził od pozwanego na rzecz pozwanej kwotę 22.466,29 zł w ustawowych odsetkami od dnia 27 grudnia 2012r. do dnia zapłaty;

2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz w punktach 3. – 4. orzekł o kosztach postępowania.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy wskazał, że swoje żądanie dochodzone w niniejszym postępowaniu powódka wywodzi ze złożonego oświadczenia z dnia 13 grudnia 2012r. o uchyleniu się od skutków złożonych oświadczeń woli o przystąpieniu do umowy grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym „Planu Oszczędnościowego (...)” z dnia 20 lipca 2011r. oraz przystąpieniu do ubezpieczenia na podstawie Warunków Ubezpieczenia grupowego na życie i dożycie z Ubezpieczeniowym Funduszem kapitałowym (...) (nr (...)) z dnia 8 listopada 2011r. oraz 21 listopada 2011r. złożonych pod wpływem błędu co do treści nawiązanych w ten sposób stosunków prawnych i tym samym nienależnie zatrzymanych przez pozwany Bank środków.

W ocenie Sądu I instancji powódka skutecznie uchyliła się od skutków przedmiotowych oświadczeń o przystąpieniu do ww. umów grupowego ubezpieczenia na życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Biorąc bowiem pod uwagę realia niniejszej sprawy - posiadanie uprzednio przez powódkę u pozwanego trzymiesięcznych lokat terminowych oraz brak doświadczenia A. B. w inwestowaniu środków pieniężnych - za wiarygodne zdaniem Sądu należało uznać zeznania powódki, iż pozostawała ona w przekonaniu wywołanym przez pracownika banku - opiekuna klienta G. K., iż przystępując do przedmiotowych umów zawiera ona analogiczne do lokat terminowych umowy, posiadające jednakże wyższe oprocentowanie i pozwalające na uniknięcie tzw. „podatku Belki”. Za wiarygodne Sąd meriti uznał również zeznania powódki w zakresie, w którym wskazała ona, iż nie została poinformowana przez pracownika banku, że jest to produkt oszczędzania długoterminowego, jaki jest mechanizm pomnażania środków, o znacznym ryzyku związanym z przedmiotowym produktem. Powyższe zaś informacje stanowią istotę oferowanych przez Bank produktów, o których konsument podejmując decyzję o przystąpieniu do umowy winien zostać poinformowany - biorąc pod uwagę zasady uczciwości kupieckiej - celem posiadania przez klienta pełnej informacji o oferowanym produkcie. Niewątpliwym jest zatem zdaniem Sądu Rejonowego, iż powódka składając oświadczenia o przystąpieniu do przedmiotowych ubezpieczeń, pod wpływem informacji udzielonej jej przez pracownika pozwanego - opiekuna klienta posiadała niezgodne z rzeczywistością wyobrażenie o czynności prawnej, do której zgłosiła swoje przystąpienie. Biorąc pod uwagę względy jakimi kierowała się A. B. chcąc inwestować posiadane środki finansowe, tj. pozyskanie tych pieniędzy z kredytu mieszkaniowego i chęć ich przeznaczenia na remont, który został odsunięty w czasie z uwagi na posiadanie małego dziecka, jak również zakładanie dotychczas trzymiesięcznych lokat terminowych, uzasadnionym jest wniosek, iż gdyby powódka miała pełną świadomość odnośnie ryzyka związanego z ulokowaniem środków w przedmiotowe produkty, ich długoterminowości i mechanizmów pomnażania środków oraz opłat związanych z wcześniejszym zerwaniem umowy, nie podpisałaby przedmiotowych oświadczeń o przystąpieniu do ubezpieczenia grupowego z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Powyższe stanowisko co do obdarzenia wiarygodnością zeznań powódki w przedmiotowym zakresie potwierdza fakt powszechnie znany, tj. wydanie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzji z dnia 31 grudnia 2013r. nr (...) i (...) uznających za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie (...) Bank SA w W. polegające na przekazywaniu w trakcie prezentowania informacji dotyczących możliwości przystąpienia do grupowego ubezpieczenia na Życie i dożycie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym cech produktów w placówkach Banku oraz placówkach franchisingowych w sposób mogący wprowadzać konsumentów w błąd w zakresie ryzyka związanego z inwestowaniem środków pieniężnych w ramach przedmiotowych produktów poprzez wyeksponowanie korzyści związanych z inwestycją kosztem informacji dotyczących okoliczności, w których inwestycja może nie przynieść zysku lub wygenerować straty, a także kosztów związanych z rozwiązaniem umowy w trakcie jej trwania, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, o jakiej mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 w związku z art. 5 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206), a w związku z tym stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określoną w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 3 grudnia 2012 r.

Dodatkowo Sąd Rejonowy zauważył, iż w realiach przedmiotowej sprawy powódka nie otrzymała ogólnych warunków umowy i Regulaminów dotyczących przedmiotowych produktów, a jedynie podpisała oświadczenia, iż dokumenty te otrzymała przy złożeniu wniosku o przystąpienie do przedmiotowych umów. Powyższa okoliczność w przedmiotowej sprawie jednakże nie ma znaczenia. Specjalistyczna terminologia owych dokumentów oraz ich wysoki stopień

skomplikowania uniemożliwiający osobie konsumentowi nie posiadającemu wiedzy z zakresu finansów zrozumienia ich treści, spowodowała, iż nawet w przypadku doręczenia powódce przedmiotowych aktów w chwili podpisania deklaracji o przystąpieniu, nie wpłynęłoby na wyprowadzenie powódki z błędu.

Mając zatem powyższe względy na uwadze, a w szczególności skuteczne uchylenie się przez powódkę od skutków złożonych przedmiotowych oświadczeń woli oraz biorąc pod uwagę art. 410 § 2 k.c. powództwo w zakresie należności głównej, jako świadczenie nienależne podlegało uwzględnieniu.

W zakresie żądania odsetek Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z dyspozycją art. 455 k.c., a o kosztach w myśl art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c.

Od powyższego orzeczenia apelację wywiódł pozwany zaskarżając je w zakresie punktu I, III oraz IV, zarzucając naruszenie art. 84 k.c., art. 84 k.c. w zw. z art. 88 § 1 k.c., art. 410 k.c., art. 805 k.c., art. 81 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, art. 4 oraz art. 5 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zapobieganiu nieuczciwym praktykom rynkowym, art. 6 k.c., art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zapobieganiu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz art. 233 § 1 k.p.c. Wobec tak postawionych zarzutów skarżący wniósł o oddalenie powództwo w całości lub uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Oceniając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że rację ma skarżący wskazując, iż nie da się wykazać odpowiedzialności banku na podstawie art. 410 k.c., czyli z tytułu bezpodstawowego wzbogacenia. W sprawie niniejszej nie zostało bowiem wykazane w jakiej wysokości ów bank został wzbogacony w sytuacji kiedy środki pochodzące od powódki zostały przekazane do produktów (...) i (...), prowadzonych odpowiednio przez (...) S.A. i (...) S.A. we W..

Z treści pozwu można wywnioskować, że odpowiedzialności strony pozwanej powódka doszukiwała się w przepisach o czynach niedozwolonych, jednakże gdyby w tym aspekcie rozpoznawać sprawę należałoby uznać, że powódka nie zdołała wykazać, iż pozwany Bank dopuścił się jakiegokolwiek czynu niedozwolonego. W szczególności wskazać tu należy na kwestię przeprowadzenia postępowania dowodowego, rodzajów dowodów wskazywanych przez powódkę w trakcie trwania postępowania, a następnie ich ocenę.

Apelacja słusznie zauważa, że postępowanie dowodowe praktycznie ograniczało się, poza złożeniem dokumentów, które wykazywały zawarcie określonych umów pomiędzy powódką, a pozwanym Bankiem, do przesłuchania powódki w trybie art. 299 k.p.c. Dowód taki jest natomiast zdecydowanie zbyt mało istotny, aby jedynie na jego podstawie ustalić, iż Bank dopuścił się owego czynu niedozwolonego, świadomie wprowadzając w błąd powódkę przez co wyraziła ona oświadczenie woli, którego w innej sytuacji by nie wygłosiła.

Dokonując oceny kwestii wprowadzenia jednej ze stron stosunku prawnego w błąd, należy odnieść m.in. do osobowości, wiedzy i wykształcenia podmiotu, który twierdzi, że w błąd został wprowadzony. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy zauważyć trzeba, że powódka ukończyła technikum ekonomiczne, a zatem chociaż elementarne zwroty, takie jak lokata, ubezpieczenie, uposażenie nie powinny by jej obce. Co więcej trudno w niniejszej sprawie przyjąć, że powódka nie rozumiała któregoś z postanowień umów, skoro w trakcie składania swych zeznań przyznała, iż praktycznie nie zapoznała się z umową. Powyższe twierdzenie powódki zdaniem Sądu Okręgowego jednoznacznie potwierdzają, że choć miała ona dostęp do umów, dobrowolnie zrezygnowała, z możliwości zapoznania się z nimi, uznając za wystarczające w tym zakresie rozmowy z pracownikiem Banku. Skoro powódka świadomie odstała od lektury treści umowy, to obecnie nie może skutecznie podnosić kwestii braku wiedzy co do niej.

Wskazać należy również, że z zawartych dwóch umów wynika, iż powódka wskazała w nich jako osobę uposażoną K. B.. Niniejsze prowadzi natomiast do wniosku, że skoro powódka określiła osobę uposażoną do odbioru środków m.in. w przypadku jej śmierci, to można mniemać, iż zdawała sobie sprawę jakiego rodzaju umowę zawiera.

Odnosząc się do kwestii sposobu prezentacji danych produktów i tego czy była ona właściwa, czy niewłaściwa, należy stwierdzić, że dla jej oceny niezbędne było przeprowadzenie znacznie szerszego postępowania dowodowego niż uczyniła to powódka. W sprawie odstąpiono bowiem nawet od przeprowadzenia dowodu z zeznań pracownika banku, który z pozwaną umowy zawierał – Pana G. K.. Tymczasem tylko konfrontacja jego zeznań z twierdzeniami powódki mogła dać właściwy obraz sprawy.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że apelacja zasługuje na uwzględnienie w całości. Powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wykazała bowiem, iż działała w błędzie oraz że został on wywołany przez stronę pozwaną. W konsekwencji należy przyjąć, że nie sprostала ona spoczywającemu na niej zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. obowiązkowi udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne, co w ostatecznym rozrachunku musiało prowadzić do oddalenia dochodzonego przez powódkę roszczenia. Jednocześnie należy podkreślić, że choć obecnie obowiązujące przepisy prawa umożliwiają Sądowi przeprowadzanie pewnych dowodów z urzędu, to jednak za niedopuszczalną trzeba uznać sytuację, w której Sąd będzie poszukiwał dowodów na potwierdzenie zasadności stanowiska jednej ze stron, szczególnie w sytuacji, gdy jest ona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Z tych względów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., a o kosztach za pierwszą i drugą instancję w myśl art. 98 § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.